

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Syntagma Iuris || Vniversi, Atqve Legvm || Pene Omnivm
Gentivm, Et || Rervm Pvblicarvm Præcipvarvm,||**

Grégoire, Pierre

Francofurti ad Mœnum, M.D.XCIX.

VD16 VD16 G 2999

5 de Continuatione possessionis, & temporibus vsucapionum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97739)

possidet, non præscribit eandem rem, *ca. quia agnovimus, 10. q. 3. neque colonus quæ alterius colit, l. male agit, de præscrip. 30. vel 40. annor. non qui alieno nomine possidet, vt & conductor, c. clericus, 16. q. 1. c. vngarij, de præscrip. s. sed bonafides, per quas pers. nob. acq. non vsucapionis proprietatem, s. fructuarium, eod. non creditur pignus, l. nec crediores, 9. de pignor. acti. C. l. pigno. de vsucap. P. Qui vitia a possessione deicit, eam non potest vsucapere: quamuis alius qui vim non commiserit, possit vsucapere, l. 4. s. si tu vis, & l. non solum, s. si dominus, eod. Et in summa, qui capax non est acquisitionis, vsucapere non potest: cum vsucapio sit species alienationis, l. alienationis, de verb. signif. & in omni iusta alienatione pro duobus extremis exigatur capacitas alienantis & acquirentis. Vt neque pro here de poterit vsucapere, qui fæctionis testamenti capax non est, l. si pro herede, in P. Sic laicus, qui incapax est possessionis & acquisitionis rerum spiritualium, puta decimarum, eas nullo tempore vsucapere potest, c. causam que, 7. de præscrip. Seruus suo nomine, quia ab alio possidetur, possidere non potest, in l. si ceneris, ad l. l. de adul. nec vsucapere, l. qui in seruitute, 161. de reg. iur. P. alieno potest alteri & possidere, l. qui alieno, de acq. poss. P. & ignorant in cuius potestate est vsucapere, l. 2. Celsus, pro sol. in P. iuxta l. quod seruus, de acq. poss. P.*

De possessione, quæ requiritur in vsucapione. Cap. 4.

1. Vsucapio exigit possessionem, titulum, bonam fidem.
  2. Possessio basis vsucapionis, & dominii: hæc civilis & naturalis esse debet. 3.
  4. Incorporalia quomodo præscribantur quasi possessione. & 7.
  5. Seruitutum quæ causæ continuata, & discontinuata: & continua quomodo distinguenda. & num. 6.
- V**sucapio, vt actus reliqua iure introducti habent propriam formam, secundum quæ fieri debent, vt efficaces sint ac subsistant, habet & pro substantiali formula possessionem, eam definito tempore continuatam, titulum, & bonam fidem. **B**asis & princeps causa vsucapionis, est possessio: quia sine possessione, non procedit vsucapio, l. sine possessione, 25. de vsucap. P. c. sine possessione, de reg. iur. in 6. l. qui in seruitute, eod. tit. P. Et dominium primum cœpit a possessione: cum enim vacua res essent, possessoribus primo occupantibus cesserunt, l. 1. de acquir. poss. P. l. ex hoc iure, de iust. & iur. P. Harmenop. lib. 2. P. rom. iur. tit. 1. Nos in 1. par. Synagm. lib. 1. cap. 13. plura, de hoc & de utraque possessione, civilis & naturalis.
- D**ebet tamen esse possessio, & naturalis & civilis, l. non ambigit, de acquir. poss. C. que omnium ad præfectorum silentio confirmetur, & nulla n. habeat interpellationem seu interruptionem, nec physica sola sufficit, l. improba, eod. l. male agit, de præscrip. 30. an. l. acquiritur, s. fin. de acquir. rer. dom. neque civilis tantum, l. cum heredes, de acquir. poss. quia si vna interpellatur, altera non sufficit. Quod vt intelligamus, præponendi sunt modi amittendæ possessionis civilis vel naturalis: & poce quod quis simpliciter de possessione deiciatur re ipsa ab eo, qui ius non habet, interpellatur possessio naturalis, & interruptitur vsucapio, & si civilis non interpellatur, l. naturaliter, de vsucapio. Sic si interpellatio fit possessionis civilis per litem & vocationem in ius, quamuis detentio vel possessio corporalis seu naturalis non interpellatur, tamen interruptio fit vsucapionis seu possessionis, l. cum notissimi. Cod. de præscr. 30. vel 40. anno. quæ tamen civilis interruptio prodest interruptenti, non alius vt naturalis, vide p. post calum. ad c. sine possessione, de reg. iur. P. Sed & 2. in hac possessione exigitur, vt qui possidet, capax sit possessionis quærendæ: nam vt in præcedenti capite diximus, qui est incapax possessionis, est & vsucapionis, vt in c. causam, de præscrip. P. Possessionis etiam capacitas vtriusque esse debet, & civilis, & naturalis: & ita qui naturaliter tantum possidet, & nomine alterius, non præscribit sibi, vt si precario, pignoris nomine possideat, l. si seruus depositus, 22. de noxal. actio. lib. 9. P. tit. 4. Concurrat insuper hic cum factio corporali animus, vt quis arbitretur se ita possidere & vt suo iure, & vt sibi acquirat: alioquin enita possidens rem vt alienam, nunquam præscribit, l. qui iure familiaritatis, 41. de acquir. poss. P. l. si quemad. serui amittit. lib. 8. P. tit. 6. l. si opus, s. si iussero, quod vi aut clam, P. l. 1. s. aristo, de aqua quot. & est l. 2. Celsus, pro em. l. licet. C. de acq. poss. Qui alieno nomine possidet, eidem præscribere potest, c. clericus, 16. q. 3. c. si diligenti, 17. de præscr. c. cum venissent, de res. spol. l. quod meo, de acq. poss. l. 3. quemad. serui amittit. P. Quod tamen operatur possessio

corporalis in rebus præscribendis corporalibus, id ipsum operatur quasi possessio in præscribendis iuribus & incorporalibus. Sic ius electionis dicitur præscribi, c. cum ecclesia, de causis poss. & proprie. quamuis incorporale. Incorporalia namque non possidentur vere, & ideo ea ratione impræscriptibilia sunt, l. seruus, s. incorporales, de acq. rer. dom. At alia ratione, per ea quæ pro traditione habentur, & pro possessione seu quasi possessione prescriptionem accipiunt. **V**eluti t. seruitutes per patientiam eius, contra quem vsucapitur, l. si ego, s. 1. de publ. l. 1. in fi. de seruit. rust. præd. l. 3. s. dari, de vsufr. l. seruitutes, in 14. de seruit. i. gener. eaque patientia, interdum habet quasi possessionem continuatam, interdum interpolatam. Continuata namque habere dicuntur, quas ratione rerum nostrarum in alieno existentium continue quærimus: vt in seruitutibus, quæ in superficie sunt, obseruatur, Pau. in l. seruitutes quæ in superficie, 19. de seru. urb. præd. l. & si forte, s. sciendum, si seru. vind. P. Interdum & tempus diurnum in aliis, quæ quasi possessionem non habent continuatam, cuius initium non exstat memoria, vicem tituli & continuationis possessionis habet, l. 1. s. denig, de aqua pl. arc. **S**unt tamen in difficili possessionis vel quasi quæstione, in seruitutibus obseruandi duo termini possessionis continuæ & non continuæ, & causæ continuæ & non continuæ: nam si hæc confundantur, ex diametro sibi ipsi disider Paulus in l. foramen, 27. de seruit. urb. præd. & in l. seruitutes, l. 14. de seruitutib. P. Si quidem in l. foramen, de seruitutib. seruitutes prædiorum, quæ tempore quærentur, perpetuas causas habere debere docet. At in l. seruitutes, nullas seruitutes continuam possessionem habere posse. Quare continua causa erit aliud, quam continua possessio. Nam aquam recipere cœlestem, continuam possessionem non habet: quia perpetuo non pluit: at aqua pluuialis perpetuam causam habet, id est, cœlum vnde pluit, quod causa est pluuialis aque perpetuo est, ad l. foramen, de seru. urb. præd. **P**ræscribuntur & incorporalia tamen per se, sed cum possessione rerum, quibus adheret, l. si alienares, 10. s. 1. de vsuc. P. quemadmodum & superficies nunquam sine solo, longo tempore vsucapi potest, Vip. l. nunquam, 26. l. si solum, 39. & l. eum qui, eo. Et quia homo liber possideri non potest, neque quoque præscribi, l. vsucapionem, 9. de vsuca. P.

De continuatione possessionis, & temporibus vsucapionum. Cap. 5.

1. Prescriptio continuatam possessionem exigit.
2. Temporis cursus qualis in vsucapionibus.
3. De prescriptione momenti, hora, vnius diei, & c. anni, item vnius vsq. ad 100. Et antiquitatis, vide per totum cap.
4. Quæ continuo acti fieri debeant, & beneficium concessum a sum. Pontif. & Ordinario diuersis cui debeatur.
6. Sententia inira quod tempus admittat correctionem & appellationem.
7. Pluralis numerus duobus contentus est.
8. Error iudicialis intra quot dies eligi debet.
9. Animalia pasci non debent, regia vltra 7. dies.
10. Nonem diebus a funere debitoris non experientur creditores.
11. Appellandi dies decem sunt, fatales.
12. Testis vocatus non tenetur expectare examinationem, vltra 15. dies.
13. Litis contestatio intra viginti dies facienda.
14. Pecunie non numerata exceptio proponenda intra mensem, quando autem præscribitur, nu. 27.
15. Venditio facta sub conditione, si displicerit, res sit inempta, inira quot dies rescindi potest: & alia quedam.
16. Inventarii rerum hereditariarum confessio, quando incipi & perfici debeat.
17. Bonorum possessio intra quod tempus peti debet.
18. Presentandi ius quo tempore excusatur.
19. Adulteri accusatio quomodo sex mensibus tollatur.
20. Deliberandi aditionis causa quando præscribitur ius.
21. Annales quedam actiones.
22. Quæ biennio præscribantur.
23. Prescriptiones omnes, minores & maiores redactæ ad spatium 30. anno. & 28. & 36.
24. Quæ triennio vsucapiantur, & perimantur.
25. Et quæ quinquennio.
26. Fiscalia veltigalia, vt & alia, quo tempore præscripta. & 27. & 29.
27. Decennio que querantur, & extinguantur.
28. Actiones personales 30. annis perent.

- 29 Hypothecaria actiones quo tempore praescribantur ex iure, & in Gallia.
- 30 Tribus anni redemptio.
- 31 Romana ciuitatis & ecclesie bona tantum praescribantur 100. annis.
- 32 Annua pensionis praescribenda agitata controuersia.
- 33 Praescriptio longi temporis qua apud Iuriconsultos, & apud Pontifices dicitur.
- 34 Vetusitas pro lege.
- 35 Temporis diuersi in usucapionibus ratio.
- 36 Praescribi quare nunc possint, quae impraescriptibilia iure Pandectarum dicuntur, & futiusa res nunc quare praescribatur. Et

IN fuitioe usucapionis Iuriconsultus dixit, eam esse continuationem possessionis per tempus a lege definitum, l. 3. de usucap. P. l. 1. §. cum autem, & l. naturaliter, eo. tit. Et Paulus in usucapionibus mobilium, inquit, continuum tempus numeratur, l. nunquam, in usucapionibus, §. 1. eo. tit. Atque Iacobentis, possessio testatoris ita heredi procedit, si medio tempore a nullo possessa est, l. possessio, 20. eod. Et Dioclet. & Maxim. Longi temporis praescriptio iis, qui bona fide acceptam possessionem & conuinuatam nec interruptam in quietudine iuris tenuerunt, solet protraheri, l. 2. de praeser. long. temp. C. l. competit, & l. cum notissimi, de praeserip. 30. vel 40. ann. lib. 7. C. tit. 39.

Legitimum pro tempore, pro diuersa natura rerum usucaprarum, & pro diuersitate usucapionum, ex circumstantiis a lege constitutis educitur. Percurrit Eustathius Constantinopolitanus antecessoris, singula tempora diuersarum usucapionum, in libello tractat, §. 2. de tempore, in quibus temporibus, id est, de temporibus & durationibus, de momento usque ad centum annorum spatium. Tractauit eadem de re Azo, peccunia numero 7. in libro suo, qui Brocardica iuris inscribitur. Estque alius interpres Dynus de Magilla, qui praescriptionum tractatum edidit, quive mutuatus videtur a praecedentibus, in quibus temporum exceptiones potius, quam usucapiones tractantur. Quamobrem ego ab illis summarie delibabo, quaedam addam ordine temporis, quae ad usucapiones magis pertinent. Et in primis notandum est, tempora in usucapionibus obseruari a momento in momentum, l. in usucapionibus, de usucap. P. l. in omnibus, in 1. de actio. P. Praescriptionis momenti exempla in ea, quae testamento libera esse iussa est, si tres enixa fuerit, in l. Aresusa, de sta. hom. P. in eo, qui bona fidei habuit eam momento initio possessionis, ut possit postea possessionem continuare, l. si aliena res, de usucap. P. l. sed & si, de publ. in rem actio. Hora praescriptio seu exceptio aduersus eos actus, qui unico continuo actu fieri debent: ut si agamus, num valeat testamentum, quod continuo actu fieri debet, si si lemne sit, dicemus interpolitam horam & conuersione facta ad extraneos actus, ex ipsi posse non valere, l. heredes palam, 21 §. fin. de testa. in P. Idipsum de stipulatione dictum, contra quam praescribitur, si sitatum, saltem post momentum, & antequam ad extraneos actus diuertatur, interrogatione non sequatur responsio, l. 1. §. 1. & l. continuus, 17. de verb. oblig. Si eodem die quoque beneficium vni a summo potestite, & idiplum ab ordinatio collatum erit, is prior in iure erit, cui hora potiore beneficium fuerit collatum, c. si a sede, 31. de preben. in 6. iuncta gl. Contra praescriptio maritum, postquam deprehensum in adulterio hominem cum vxore obiici potest praescriptio 20. horarum: quia non potest amplius, quam 20. hor. illum retinere, in l. capite quinto, ad legem Jul. de adulter. P. ¶ Vnius diei praescriptio, in aqua quotidiana ducenda sufficit, l. 1. §. quod autem scriptum, de aqua quot. & est. P. Et iudex eodem die quo tulit sententiam, potest eandem emendare in accessoriis non postea, l. acta, de re iud. P. sicut & facultas appellandi sine libello & viua voce, praescribitur eodem tempore, l. litigatoribus, de appellat. C. ¶ Duorum dieum praescriptio fit in ornatu equorum venditorum querendo: nam si equus venditus biduo antequam venderetur, vel in ipsa venditione ornatus sit, ornatu quoque cedit emptori, l. adiles autem, 38. §. vendendi, de adil. edict. P. Item si quis iussus est aliquid facere in diebus, praescribitur facultati faciendi vel implendi conditionem per duos dies, l. abol. l. inserillam, 217. §. si. de verb. sig. P. Pluralis enim numerus dierum, duobus contentus est, l. ubi numerus, de testi. P. siue de horis vel de annis agamus, l. libertas, §. fin. de manum. test. P. vel aliis rebus. ¶ Trium dieum obiicitur praescriptio ei, qui intra hoc tempus iudici delegato recutato, non elegerit arbitros, l. fin. de iudic. lib. 3. C. tit. 1. Item ei qui non correxit errorem propositum in iudicio ante sententiam, l. si. C. de erro. aduoc. in c. l. 1. eo. Referunt, Bar. in l. vlt. ad l. Cor. de si-

car. Ang. & Alexan. in l. si quis cum aliter, de verb. obl. & tutum esse praescriptione huc valere, autem aliquem, ut de vulnere non lethali possit, quae vel defendere, si vixerit vulneratus per tres dies. Histamen ego non adf. pular, cum iam explicauerim vulnere lethale alia ratione esse perpendendum. ¶ Septem dieum lapso, praescribitur contra auctores animalia a limitibus ad urbem regiam, ne amplius in singulis ciuitatibus, per quas iter fit, pacisci possint, l. vn. de venat. fera. lib. 11. C. ¶ Nouem dieum vero spatium, praescribitur contra creditores, & possint contra heredes debitoris mortui experiri pro debito intra id tempus lugubre, l. autem boni, sed neq. de sep. viol. C. §. meminimus, in nouel. 115. ¶ Decem dies dantur fatales ad appellandum, de appell. & intra qua temp. in Auth. Accufatus intra 10. dies, non comparente accufatore absoluitur, nouella, de exhib. reis. ¶ Quindecim dieum spatio, expectantes testes vocati ad dicendum testimonium, praescribitur ne ad publicum detineat possint, nec renouari ad dicendum testimonium, l. si quando, C. de testi. Differtur & in quindecim diebus pat. habitibus, compulsiuo annuarie functionis, & omnium publicorum debitorum exactio, l. omnes, §. si. de fer. C. ¶ Per viginti dies praescribitur iuri defensionis: si enim aduersarius a die oblatis libelli non fuerit contestatus, non auditur, nisi prius refundat expensas, l. autem offeratur, de lit. contest. C. Recufandus & in dex. a citatio ne seu vocatone coram eo facta, intra viginti dies: aliter non auditur recufans pestea, in Auth. consequenter, C. de sent. & interloc. omn. iud. Post viginti dies non datur venia ei, qui fuerim fugiunt celsuit, nec indicauit, l. 1. §. 1. de ser. fugit. P. Et nisi per viginti dies programma venditionis faciendarum rerum ecclesiasticarum publice proponatur, iure civili inutilis venditio, hoc vero iubemus, nouel. 120. Auth. hoc ius potestatum, de sacros. eccl. ¶ Triginta dieum praescriptio, in exceptione non numerata pecunia, contra iustum metum, quod meminit solum fuisse pecuniam, locum habet l. in contradiabus, §. super ceteris C. de non num. pec. lib. 4. C. tit. 30. quod iure canonico non obinet, de c. T. hols. §. 18. Praescribitur & contra publicanum tot diebus & etigal non solum, l. Imperatoris, §. fin. de publ. & v. etig. Contra accufatores & reis contra praescriptiones post triginta dies viles, quibus repetere poterant deferatam ab alio, vel interceptam publica letitia accufationem, in l. 3. §. fin. & l. histamen, de accus. l. si interueniente, ad S. Turpil. P. Vt & accufatus post infectionem celebratam, intra triginta dies exhiberi debet, l. nullus, C. de exhib. reis. Fit & praescriptio contra mulierem, quae se dicit ex aliquo praegnantem, si post solum matrimonium non denuntiauerit se esse ex marito praegnantem intra triginta dies, l. 1. §. denuntiare, de liber. agnos. ¶ Sexaginta dieum dantur pro dandis ornamentis iumentis, vendeudi causa appositis, vel pro iumentis ne fiat redhibendis, l. adiles autem, 38. de adil. ed. P. Item, si vendendo ita d. cum fuerit, ut si res displicuerit, non adiecto certo tempore, redhibeatur, dantur viles dies tantum sexaginta, & ad redhibendum in factum actio, vltra non, vlp. l. quod si nolit, 31. §. si quid ita, eo. Praescribitur & ius accufandi vxorem de adulterio iure mariti, contra maritum per sexaginta dies, l. iure mariti, C. ad l. Inl. de adul. l. miles, §. sexaginta, eo. tit. P. l. auxilium, de minor. P. Exibat hoc ius a subscriptione maritum accufantem, proximo citatis & permittebat ex sola suspitione marito vxorem accufare, d. l. quibus, aliaque concedebat marito intra illos dies accufanti, pro citatis ill. quae aliis de adulterio accufantibus, & ipsi marito iure extranei accufanti, negabantur. Quamuis hodie Nouella 117. §. quia vero, iure mariti accufatio sine inscriptione, postulatae muliere, adempta sit. Compensatio quoque sisco non potest opponi, nisi intra 60. dies mutuum ei factum probetur, quibus elapsis praescribitur, l. auferitur, §. qui compensationem, de iure sisci. P. Potest & hoc tempore praescribi ius praetionis contra dominum, si venditione facta ab emphyteota & denuntiata, intra hoc tempus non fuerit vltus iure suo, l. si. §. fin. autem, de iur. emphyt. C. Sed & praescribitur facultas appellandi a nominatione ad munera, si post nominationem intra duos menses nominatus non appeller, l. 1. de tem. appel. C. ¶ Trium mensium obiicitur praescriptio heredi, ne beneficio inueterari gaudeat, si intra mensem hereditarium rerum non coeperit inventarium, & intra tres menses non perfecit, l. scimus, §. cum igitur & §. fin. autem dubius, de iure delib. C. l. si. de repud. her. C. §. ad bac sancimus, ut spon. larg. prop. fit contract. in Auth. Itē in opponenda exceptioe non numeratae dotis, post mortem vxoris, Aut. quod locis, de dote cau. non nu. li. 5. C. tit. 15. ¶ generaliter, ¶ de tem. non sol. pec. in nouel. Et idiplum tempus praescribitur in neul operis nuntiatione, l. 1. de noui oper. nunt. C. l. de pupilo, §. si is cui, eod. P. ¶ Centum dieum spatio, nisi petatur bonorum possessiones

ab agnatis proximis, a tempore quo sciunt sibi deferri, proximioribus aliis lequentibus deferuntur, *§. fin. de bonor. posses. l. 2. qui admittit ad bonor. posses. C. Bartolus quoque putauit in l. Pomponius, de negot. gestis, P. ratum velle videri negotium habere gestum pro se eum, qui per centum dies tacuit: & ita praescribi per id spatium contra eum, vt non possit conqueri. ¶ Quadrimestri t̄ tempore, partem socii socius praescribit, si intra illud tempus socius noluerit in rem communem necessario sumtus factos cum vsuris responderere, *l. si ut proponis, C. de adf. priuat. l. fratres §. idem respondit, pro soc. P. Praescribitur & iure deuoluto per quadrimestre tempus ius praesentandi contra laicos: & semestri contra clericos patronos, *ca. 1. de iure patron. in 6. cum similib. sed & post sex menses ius conferendi ad superiorem deuoluitur, c. 2. de concess. praben. ¶ Sex mensibus praescribitur redhibitionis facultas, l. 2. C. de edil. act. l. sciendum, 19. §. final. ¶ Sex menses, de edil. edil. P. Et sex mensium spatium euoluto, posteaquam res tua alia per quatuor est confirmata, amplius de ea litem mouere non potes, *l. fin. de censib. l. bro. C. Et locorum domini absentem semestre spatium habet ad reuertendum, & debita dissolueda, & quoque a possessoribus recuperandos, l. locorum domini, de omni ag. deser. lib. 11. C. Alia similis praescriptio accusationis adulterii, *l. maritus, §. sex, ad legem Tul. de adul. P. Sex mensibus quis praescribit plebem ad fidē per se conuerfam, negligente proprio pastore monito, *ca. placuit, 16. quest. 3. ¶ Nouem t̄ mensium lapsu, praescluditur ius hereditatis ad deliberandum, *l. final. §. sed quidam, C. de iure deliber. Quemadmodum eodem spatio, dilatio vltimarum probationis excluditur, *l. 1. C. de dilatio. ¶ Vnius t̄ anni tempus, absente iusta de causa reipubl. gratia, dat spatium agendi, cum restitutione in integrum contra vsucapionem illo praesente ceptam, & eo absente continuatam, quo elapso praescriptio obicitur, *l. quod tempore militiae, de restitu. militi. §. cor. qui reipub. causis, lib. 2. C. iiii. 51. Excluditur & actio, quanto minoris post annum, *l. sciendum, §. fin. de edil. edil. lib. 2. C. de edil. actio. Item bonorum possessionis suorum petitio, *l. pen. §. fin. quis ordo in bono, posses. l. 1. §. largius de success. ed. P. iniuriarum actio, *l. fin. non conuittit, C. de iniur. l. si cum exceptione, §. post annum, & ibi Accor. de eo quod met. cau. in P. & quadrupli ex edicto quod metus causa, *l. l. cum exceptione, §. 1. C. §. post annum, C. §. Labeo. eo. §. hac autem actio, de actio. & ex rapina, *l. fina. C. vi bonor. rapt. Est & praescriptibilis anno actio de peculio, post mortem vel manumissionem filiam, *l. 1. quan. act. de pec. anna. sit. P. l. §. ancillarum, §. si seruus, de pecu. P. Item exceptio de non numerata dote, *l. in dotibus, de dot. cau. non numer. Penalit actio in eos, qui iurisdictioni ius dicentis non obtemperant, *l. vni. §. fin. si quis ius die, non obtem. & qui vocant in ius, vocari prohibitos non petita venia, *l. penul. de in ius voc. P. Qui vocatos vi exiunt, *l. si per alium, §. 1. quo temp. mil. inuest. per. deb. in vsu feud. Exstat regula cancellariae Romanae, de annali possessore beneficii, quam abunde explicat Gomefius. ¶ Petrus t̄ Iacobus, in titulo super pensionem, seu redditus libelli, in acquirenda ait, quasi possessione annuae praestationis, sufficere duos annos: & ita quoque refert Guido Pap. decil. 408. in fine. Biennii spatium praescriptionem generat contra accusationem & iudicia criminum, *l. ult. §. intra cer. temp. cri. q. termi. C. actionem de dolo, *l. fin. C. de dolo, non numerata pecunia, *l. in contractibus, C. de non num. pecun. §. 1. de lit. oblig. restitutionem ex Velleiano, *l. si mulier, ad Velleian. Antiquo iure, qui ex titulo donationis, vel alia quavis iusta causa rem accepisset, eam rem si mobilis esset anno vbique vno, si immobilis biennio tantum in Italico solo vsucapiebat, *§. 1. de vsucap. apud Iustinian. Postea tamen placuit Iustiniano, §. §. iudo, eod. §. l. de vsucap. in an. §. l. fin. de praeser. long. temp. C. vt res quidem mobiles per triennium, immobiles vero per longi temporis possessionem, id est, inter praesentes decennio, inter absentes 10. ann. vsucapantur. ¶ In Gallia t̄ tamen notat Imbertus in Institutionibus Forensibus, in praescriptionibus mobilium re-************************

rum, tanto tempore opus esse, quanto in praescribendis immobilibus, videlicet 30. an. spatio. Quod etiam ex generali consuetudine esse Francia tradit Boerius, omniaq; praescriptibilia, in Gallia 30. annis praescribi, *Boer. in consuet. Bitur. §. 1. de praeser. in decis. 182. nu. 12. Et proinde quod Chass. tradidit de consuet. Burg. ad §. 2. ad verba, Et semblablement des cens, num. 20. locum habebit in toto regno, vt omnes praescriptiones vniformes sint, & minores redactae sint ad praescriptionē 30. an. ¶ Verum t̄ in finalibus quaestionibus iure ciuili annorum trium praescriptio locum habet, *l. fi. C. si. regundo. Obicitur & triennale tempus filio suo, si intra tempus repudiatum non repetat hereditatem, *l. fi. C. de repud. her. Et legatura triennio solutum in posterum confirmatur, *l. 1. C. de fideicom. Lites ciuiles quoq; eodem spatio praescribuntur, si triennio quiescant, *l. properandum, de in. C. Triennio quoq; episcopus contra episcopum vsucapit nuper ad fidem conuersum, *l. 1. C. de praeser. apud Greg. c. placuit, 2. 16. q. 3. Exstat & regula 17. Cancellariae Romanae de trienniali possessore beneficii non interpellando, quae antea in concilio Basiliensi originem habuit, seu in pragmatice sanctione recepta in consilio Lateranensi, quo conuentiones Gallicanae cū summo pontifice editae sunt. In quam ediderunt cōmentaria antiquis interpres Gomefius, & Rebuffus in tractatu de pacificis possessoribus: incipit autem triennii a tempore, quo quis habuit titulum coloratum, *gl. in §. 1. ad verb. coloratū, de pacif. poss. in prag. sanct. vide Boer. dec. 24. Traditum autem est, aduersus fiscum non currere vsucapionem, *Modest. in l. quamuis, de vsuc. in P. quod intelligendum est de trienniali, nō de alia, quae locum in eum etiam habet, *l. 2. C. com. de vsuc. vt per exem. pl. iusti capitis liquet, & l. in omnibus, de diuer. §. temp. praeser. P. in 10. an. ¶ Quadriennio, t̄ vancantia bona quoquo modo, vel titulo quis possederit, praescribitur, *l. 1. de quadri. praeser. C. l. §. si de iure fisci. P. Est & eadem praescriptio in denuntiatione vacatium, *l. 1. de iure fisci in restitutione minorum, l. fi. C. de temp. in integ. rest. & contra creditores, si absentes non conuerantur de missione in possessionem bonorum debitoris, *l. fi. de bon. an. et. iud. poss. C. ¶ Quinquennio t̄ praescribitur aetioni contra statum defunctorum mouenda, *l. fin. §. toto ius. C. ne de sta. defun. vt in P. l. si uxor, de man. test. querel. in officio testamenti post annum 25. agenti, contra maiores, de inoff. test. C. vt & reuocationi faciendae a minore, *l. si maior fact. alien. rar. hab. C. l. aut si minor, de restit. in integ. C. collationi detegendae, *l. 2. de collat. deteg. P. reuocationi cubiculariorum, *l. pen. de prapo. sac. cub. lib. 1. 2. C. Praescribitur hoc tempore contra adulterii accusationem, si ea mota non sit contra reum intra quinquennium, *l. quinquennium, §. l. militem, §. adulterii, ad leg. Tul. de adul. l. adulter, C. eo. tit. item contra fiscum de ve. galibus interceptis vel suppressis, *l. 2. de ve. stig. §. com. C. contra peculatus crimen, *l. peculatus, ad l. Tul. pecul. P. In Gallia quoq; praescriptio quinquenni impedit, ne postea peti possit emolumentum, quod ratione parui sigilli Moti spessuli est omissum peti, vt statuit Ludouicus 12. in const. edita, an. 1499. art. 146. ¶ Immobiles t̄ res vsucapiuntur inter praesentes decennio, in rer absentes 20. an. spatio, *§. 1. de vsuc. ap. Iust. l. vn. de vsuc. r. r. §. C. Et exceptio non numeratae pecuniae tollitur, nouel. 100. Et vsufructus, non vtendo perit, *l. pen. de seruit. C. Et nundinarum ius, *l. 1. de nund. in P. Habitatione decenniali acquiritur & domicilium, *l. 2. de incol. lib. 10. C. Si fundus censualis biennio in cultus relinquatur, nec census solutus sit: acquiritur domino per negligentiam directo, iure ciuili, *l. qui agros, de omni agro des. lib. 11. C. at iure consuetudinatio Burgundiae exiguntur 10. an. Chass. ad §. 5. ad ver. lex dix. aus passor. rub. des cens. in cons. Burg. Verum si elapsi 10. ann. dominus acceperit pensionem pro vno anno, nō potest fundum retinere, etsi possit debitas pensiones repetere, *Spec. tit. de loca. §. nunc aliqua, vers. 17. l. 1. in l. 2. de iure emphyt. coll. 70. vers. tertio aduertite, Chass. in prox. cit. loc. Statuit & Ludouicus 12. in edicto anni 1512. art. 46. ne rescissio contractuum, aut aliorum actuum fieret, pretextu fraudis, doli, deceptionis vltra dimidiam iusti pretii, vel circumuentionis, vis metiue: sed praescriberetur per decem annos a die actus vel contractus computandos. Et ita nunc seruatur. Seruus qui bona fide per viginti annos in libertate permanserit libertatem vsucapit, *l. 2. de long. temp. praeser. que pro libe. C. quamuis contra libertatem nulla admittatur praescriptio, *l. fina. C. eod. Criminum accusationes, quae certam aliam praescriptionem non habent, 20. an. lapsu abolerunt, *l. querela, ad legem Cornel. de falsi. C. Et in aliis quoque, in quibus minora tempora non sunt apposta, contra fiscum 20. annor. praescriptio obtinet, *l. in omnibus, 13. de diuer. §. temp. praeser.*****************************

¶ Triginta t̄ annorum praescriptio extinguit & tollit omnes 28

personales temporales actiones, & rei venditæ, *l. scilicet, l. omnes, l. si quis emtionis. C. de præscr. 30. vel 40. ann. l. 2. de consi. pec. gl. an l. 1. de res. in vend. C. de action. person. & mixtis, in l. hereditas, de peti. her. cum dist. ibi posita, ad verbum compellat, per gl. Et idcirco facultas redhibendi data per pactam obligationi appositum, toties quoties voluerit retrahere venditor, tollitur 30. ann. *Anch. cons. 3. 2. 2. l. ason in l. preces, de pact. C. Chassad. §. 1. de reditib. in pec. consi. in consuet. Burg.* In Gallia iam antea in trienniali, diximus omnes redactas esse præscriptiones ad 30. ann. quod etiam tradit de consuetudine Arueronia, verum Masuer. titu. de præscr. num. 1. & 6. & currere aduersus omnes, exceptis illis, qui de iure impediuntur agere, vt furiosi sunt, mente capti, pupilli, & c. Ecclesia quoq; possidens res priuati, & contra eundem præscribit, per lapsum triginta annorum, *c. 2. de præscr. Et priuilegia eodem tempore præscribantur, c. placuit, 2. 16. q. 3. Olim quoque ecclesia contra ecclesiam præscribat per 30. annos, c. 1. 2. 16. q. 3. hodie tamen non nisi quadraginta annis, c. de quant. c. illud, §. c. ad an. 6. de præscr. ca. placuit, §. quas actiones, 16. quæst. 3. Authent. quas actiones, C. de sacrosanct. eccles. Nouel. iii. Iure etiam Gothorum, omnes causæ siue bonæ siue malæ hoc spatio 30. ann. concludebantur, *l. 3. & 4. de quinquag. & tricenn. tempo. sentat. in Cod. leg. Wisigoth. lib. 10. tit. 2.***

29 *Actio* autem, quæ triginta annis non tollitur, per annos 40. finem capit, *l. omnes, C. de præscr. 30. vel 40. anno. l. fin. C. de fund. patri. lib. 11. C. vide Accursi in l. inter dominium, ad verb. centum annorum, de sacrosanct. eccles. Hypothecaria actio, competens contra debitorem possidentem rem oppignoratam, quadraginta annorum spatio expirat. Si vero posterior creditor quâdram priorem creditorem experiatur, quoad prior exiit quadragesima annorum præscriptione vititur. Si vero eo defuncto nomine proprio experiatur, decem vel 20. annorum præscriptione excluditur, *l. cum notissimis, de præscr. 30. vel 40. anno. C. In Gallia hypothecariæ etiam pro dote 10. annis finiatur. Late explicat Boerius, decif. 328. Sed & præscriptiones, quæ sunt 10. vel 20. annor. si fuerint interpellatæ vel interruptæ litis contestatione, ab eo tempore exiguntur 40. annos continuos, *l. fin. eo. l. 1. §. ad hoc, de annal. except. Præscribuntur & res contra principem hoc spatio, quod pertinet ad vtile dominium: non quod ad tributa publica, l. comperit, C. de præscr. 30. vel 40. annor. quamquam & canones rerum patrimonialium principis hac exceptione elidantur, *l. fin. de fun. patri. Potest & fidei ob tributa præteriti temporis non soluta, prædium iure pignoris distrahere, l. cum possessor, §. fin. de censib. vident. l. fin. §. si quis professus, de pub. P. Refert Henricus Boick ad c. si diligenti, de præscr. plures in eam fuisse sententiam, vt in distincte dixerint, res fidei patrimoniales, posse etiam præscribi spatio 40. annorum, atque reprehendit gloss. si minus, de non alien. rer. ecclesiast. quæ centum annos exigit in illis, & vt falsam reicit: & secundum hanc opinionem iudicatum tradit Guido Pap. decif. 416. Apud Langobardos, *l. de possessione, de præscr. lib. 1. leg. Langobard. Rhotoricus rex statuit, in possessione quam quis habuit de publico, sufficere quadraginta annorum quietam & pacificam possessionem: in aliorum autem hominum, 50. Luitprandus autem rex voluit, vt in rebus regalibus ad sint sexaginta anni, duplicatis triginta priuatorum. Hoc quoque receptum esse notat Nicolaus Boerius*****

30 *ad §. 1. de præscr. in consuetud. Bitur. §. Quinquaginta* annorum spatium in iure nostro inuenitur ad excludendam actionem repetitionis amissorum in ludo vitæ: intra enim hoc spatium, quæ in ludo vltimum aureum amittuntur, peti possunt, *l. fin. Cod. de relig. & sumi. funer. Apud Wisigothos autem leges hæc dux, l. 1. & 2. de quinquag. & tricenna. tempor. senta. lib. 10. C. leg. Wisigoth. tit. 2. Sortes Gothica & Romana, quæ intra quinquaginta annos, non fuerint reuocata, nullo modo repetantur. Et alia, Mancipia fugitiua, quæ intra quinquaginta annos inuenta non fuerint, non liceat ad seruitium reuocare. In lege tamen diuina Iubileus, erat spatium 50. annorum, & anno quinquagesimo vnusquisque de populo Israelitico ad possessionem suam gratis, & ad familiam suam pristinam redibat, siue veditio, donatione vel alio titulo res in alium transisset, *Leuit. 26. Num. c. si.**

31 *Centum* annorum præscriptio tantum, etiam submoto schismatis tempore, locum habet contra ecclesiam Romanam & ciuitatem ipsam, *Auth. quas actiones, §. 1. si. C. de sacrosanct. eccles. Nouel. ut eccle. Ro. 100. an. præscr. gaud. in Auth. c. ad audientiam, de præscr. Item vt præscribatur vsufructus debitus ciuitati vel municipio, atas longissima hominis, centum videlicet annorum, exigunt, *l. an vsufructus, de vsufr. P. l. si vsufructus, de vsufr. & vsufr.**

3 *leg. P. §. In* hac cetera præscriptione dubium maximum olim

inter Bulgarum & Martinum, *disputant. in l. cum notissimis, §. fin. de præscr. 30. vel 40. annor. de annuæ pensionis præscriptione contra creditorem: veluti, si mihi decem annua debeas, & soluis per tres annos, & in quarto cessasti soluere, num fiat præscriptio pro futuris faciendis in futurum præstationibus. Resoluit autem Guido Pap. decif. 406. vide & decif. Cap. T. bol. 34. 2. quod annuæ præstationi non currit præscriptio indistincte, nisi a principio cuiuslibet anni: nisi cessaretur per centum annos, & ita iudicati pluribus rationibus iuste tradit. Hieronymus Gigas in tractatu de pensionibus, singulari disputatione resoluit duas conclusiones. Prima, *Gig. tract. de pensio. q. 83. In* quæstione, an pensio annua reserua super fructibus beneficij, in cuius solatione cessatum est per annos triginta, censetur præscripta, ita quod vltimus non possit: videlicet, non censeri præscriptam, nisi pro illa parte, cuius decursione effluxerunt anni triginta. Altera conclusio, quod pensionarius si recipiat decem, sciens sibi deberi viginti, non excluditur per præscriptionem in aliis decem: scilicet si signorabat sibi viginti deberi, & recepit decem, curæ sibi integraliter satisfactum. Nam eo casu ait, contra illum currere præscriptionem, *idem eod. q. 84. per tex. in l. qui vsufructum, quib. mod. vsufr. amitt. & per alia plura ibi disputata.* A finis illa quæstio est, an quis præscribat annuum censum, si ei solutum sit per 40. annos: an vero in ea præscriptione tantum tempus exigatur, cuius initium memoria non sit. Et in ea, post multa conclusum est ex communi sententia Canonistarum, quadraginta annos requiri, *Domin. de S. Gemin. in c. de præscr. in 6. & ita iudicatum fuisse tradit Guido Pap. qui hanc quæstionem disputat decif. 405. facit ca. olim, de consi. cum ecclesia Sutrina, de consuetu. Hic tamen animaduertendū est, quod a quibus personis exactus fuerit census: nam præsumitur, si non appareat de causa eius, vis domini erga subditos, *c. bona, in 1. de postu. pral. 70. Fab. in §. aque, de act. Et census non est ignorantia, sed alicuius causæ, ca. peruenit, de censib. maxime si appareat de antiqua præstatione alia minori, ad quam reductio faciendi est cum restitutione super exacti, *l. in quibus cau. colo. domi. accus. poss. lib. 11. C. Neq; obest, quod aliquando sit vi a colono seu femper exacta super exactum, l. cura, de muner. & honorib. P. Si tamen præscriptum sit, non apparente contrario titulo, vel contraria antiquiori minori exactio, eius quod ex longo & prolixo tempore vel inueterata & longinqua relictum susceptione, sufficiens est petenti cautela, nec contradicenti licentia relinquatur, longi temporis præscriptione, vel relictum frequentissima consequentia, colonorum impetus excludente, vt hildem fere verbis tradit Iustinianus, *l. imp. de agric. & censib. lib. 11. C. In* qua decisione consentiunt quidem iuris ciuilibus & pontificis interpretes, vt præscriptione longi temporis firmetur præscriptio censuum: sed in eo dissentiunt, quod iuris ciuilibus auctores longam præscriptionem dicant 10. inter præsentem, 20. annorum inter absentem possessionem, *§. c. deo, de vsufruct. l. super 11. l. fin. de præscr. long. temp. 10. vel 20. annor. C. & in rub. & ibi Balg. in rub. qua sit. lon. consuet. C. Fel. in c. ceterum, de rescri. ¶ Vocant & diuinitum silentium, & diuinitum possessionem, in l. 1. & 3. C. si aduer. cred. præscr. oppo. §. de iurina, de vsufr. l. pignori, 13. §. si man. dauero, eo. tit. P. At in iure pontificio, longam quidam ponunt 30. annorum, si agatur de rebus præscribendis priuatorum, si autem de aliis, 40. c. sanctorum, & ibi gl. in ver. si sincere, de præscr. Pan. in c. de quarta, 4. col. vers. sed quantum, eod. tit. Quod tamen spatium in iure ciuili longissimum dicitur, vt notat gl. ad rub. de præscr. 30. vel 40. anno. Alii indifferenter dixerunt 40. annorum esse, *ca. olim, de censib. Obtinuit autem, vt hic quadraginta annos constitutum, vt diximus, ex Guid. Pap. decif. 407. dum tamen causa aliqua prætextatur, ex qua solutio per tot annos facta dicatur, et si ea non probetur. Sufficit enim illam proponere & exprimere, quæ si non exprimitur, absoluitur reus, non obstantem tempore, hoc disputat & probat, idem Pap. decif. 108. an dominus censuales teneat ostendere suum titulum, negante eo, qui præstitit censum per multos annos. Pado lo. Fab. ad §. præiudiciales, 10. col. de act.******

¶ Est etiam præscriptio, quæ vetustate perficitur, quando memoria nulla est iuris, temporis, & proinde ea habetur pro lege, & firmum est, quod per eam possidetur, vel quasi possidetur, perinde ac si lege publica seu priuata, nempe conuentione vel testamento, constitutum esset, *l. 1. §. fin. & l. 2. de aqua plu. arcend. lib. 39. P. si. 3. l. hoc iure, 3. de auctus aque, de aqua quot. & est. li. 43. P. tit. 19.*

¶ Ceterum præscriptio in tanta temporum varietate, si quis nimium curiosus inquirat, quæritum tam variæ & diuersæ eorum definitio: Respondebo, hæc ex eorum esse genere, quæ dicuntur arbitraria seu iuris posititiua, quia ita placuit iuris auctoribus, *Accursi in l. 1. §.*

¶ *§. putriam. ad verb. ratiū. de postul. Andr. Sicul. ad Clemen. 1. in verb. restringere. de indic. Gemes ad reg. de trien. possess. q. 1. in prin. Et hoc maxime referendum esse existimo. non omnium quæ a maioribus constituta sunt. rationem reddi posse. l. non omnium. ff. de legib. Et ista tempora distingui oportuit pro negotiorum qualitate. & prout sufficere visa sunt ad admonendos de minoribus. ut rerum suarum curam non negligerent. §. Cum hoc placitum. de vsucap. nota. in l. si quando. de res. Et proinde aliis atq; aliis seculis. diuersa placuerūt.*

¶ Neque præscriptiones triginta vel quadraginta annorum. quæ longissimæ dicuntur. fuerunt iure Pandectarum. vel antiqui Codicis inducæ. sed nuperime. gl. in l. Iulianus. 17. ad ver. militi. ex quib. cas. maior. P. gl. in §. in ver. antiqua. ut eccles. Roman. 100. præ gau. in Auth. in l. Pomponius. §. cum quis. in verb. vicis. de acq. possess. P. gl. mag. in §. de per. Et tempor. actio. Capolla in tract. de vsucap. pro dote. nu. 8. vnde & quædam impræscriptibilia in antiquis iuribus inuenies. quæ nunc dicuntur præscriptibilia. in proxime

36 citat. glossis.

¶ Itaque præscriptiones triginta annorum in genere tres species vsucapionum seu præscriptionum. Prior. est proprie dicta vsucapio in rebus mobilibus. quæ tantum procedit cum titulo & bona fide. l. 1. de vsucap. transf. Secunda est. dicta longi temporis 10. ann. inter presentes. & 20. inter absentes. in rebus immobilibus. cum titulo & bona fide. l. 1. de vsucap. tot. tit. de præscr. lon. temp. por. 10. vel 20. ann. Tertia est 30. vel 40. annorum. quæ sine titulo & bona fide dicitur iure ciuili procedere. adiecta legibus nouis. de qua non meminerūt iura Pandectarum. & priora Codicis Iustiniani. l. si quis emtionis. de præscr. 30. vel 40. annor. Et proinde quæ propter malam fidem antiquis legibus impræscriptibilia dicebantur. vel de defectu tituli. & tunc hac præscriptione 30. vel 40. annis præscribantur. Exemplum sit in re furtiua. quam diximus non posse præscribi vetante lege Atinia. §. 6. 2. quæ tamen 30. annis præscribitur. l. 1. §. 1. de anna. excep. tit. si in l. sicut. de præscr. 30. vel 40. an. C. l. cum querebatur. vnde vi. C.

De Temporibus in initio. medio. & sine considerando in vsucapione: & de Usurpatione seu Interceptione vsucapionis. Cap. 6.

1. Præscriptio tempus ex initio. medio. & sine pendendum.
2. Tempus vsucapionum. vnde iudicandum initium.
3. Annua pensio & census a quo tempore præscribantur.
4. Usurpatio quid.
5. Vsucapionis interruptio vel naturaliter. vel ciuilitate sit: & quomodo utraque vide. §. nu. 6. 7. 8. & 9.
10. Præscriptio suspenditur aliquando. & non interruptitur. Exempla in nu. 11. 12. 13. & seq.

¶ **Q**uia iam ostendimus determinatum esse tempus vsucapionis seu præscriptionis. liquet & obseruandum esse initium. continuationem. & finem temporis. Sic Vlpianus l. in vsucapionibus. 6. de vsucap. P. in vsucapionibus. non a momento in momento. sed totum postremum diem computauimus. Ideoque. idem in l. deo. 7. eod. qui hora sexta dies Calendarum Ianuariarum possidere coeperit. hora sexta noctis prædie Calendarum Ianuariarum implet vsucapionem. Venuleus autem Iuriconsultus respondit. l. in vsucapione. 15. de diuer. Et temp. præ. P. In vsucapione in obseruatur. ut etiam si minimo momento nouissimi diei possessa sit res. nihilominus repleatur vsucapio. nec totus dies exigitur ad explendum constitutum tempus. Quod verum putant. gl. in d. l. in vsucapione. & in d. l. in vsucapionibus. in vsucapionibus rerum. quæ sunt cum titulo & bona fide. at in præscriptionibus 30. vel 40. annorum. dicunt non exigi. Et sic tollunt antinomias legum dicezium. in omnibus temporalibus actionibus. nisi nouissimus totus dies impleatur. non finiri obligationem. ut in l. in omnibus. 5. de action. P. l. denique. §. minorum. de min. 25. an. l. anniculus. de verb. sign. l. §. si non sint. §. quid erit. de auro & arg. leg. ¶ Nec præscriptio præscribitur dies intercalaris. l. 2. de diuer. Et temp. præ. Ceterum dicemus tempus incipere secundum diuersam negotiorum qualitate. Nam si agamus de actionibus tollendis. a die. qua agitantur potuit. incipit tempus. non antea: ut si dos restituenda. vel alia res sit sub conditione. vel certa die. tempore tamen elapso incipit præscriptio & negligentia. l. 1. §. annus. quam actio. de pecu. est anna. l. cum notissimi. §. illud. de præscr. 30. vel 40. ann. l. 2. §. si sub conditione. pro em. P. Sic contra vocatum ex substitutione. non incipit præscriptio rerum restituendarum. nisi a tempore quo substitutioni locus est. l. fin. §. fin. autem. C. com. de lega. Et pignoratitia actio. quæ tollitur 30. an. lapsa. a tempore eo quo nata est. & potuit moueri. videlicet ab eo

tempore. quo satisfactum est creditori. vel pecunia oblata & consignata est. incipit præscriptionem. Host. in Sum. de præscr. §. quare præscribi possunt. circa fin. per l. si rem alienam. §. omnis. d. p. g. ali. P. Papinianus in bonis vacantibus. ita statuit. l. intra quatuor. 10. §. quadriennii. de diuer. tem. præscr. P. de ferendis fisco. vel vsucapientibus quadriennio. Quadriennii tempus non ex opinione hominum. sed ex substantia vacantium bonorum. dinumerandum. Quatuor autem. inquit eod. anni. post irritum testamentum factum. Et inest autem possessionem ab omnibus repudiata. qui gradatim potere debuerunt. vel post temporis finem. quod singulis est præstitutum. computabitur. In emtis rebus præscribendis. & initium contractus perfecti. l. 2. pro emto. 3. pro soluto. & traditionis inspicimus ratione bonæ fidei. quæ tunc in possessione incipienda exigitur. leg. si aliena res. 10. §. l. iusto. §. §. si possessionis. de vsucapionibus. in P. In aliis facultate experiendi. pro reuocatione rerum suarum. negligētibus dominis currit præscriptio. explicatur in l. 1. §. 2. de diuer. Et temp. præscr. P. c. biduum. 2. q. 6. c. super eo. 23. de rescrip. Tradit & Gemes ad reg. Can. de anna. possess. q. 68. per l. cum notissimi. de præscr. 30. vel 40. an. regulam. quod de iure non currit contra aliquem præscriptio super iure aliquo. quæ prius cõter illud ius fuisse in esse productum. ¶ Ideo præscriptionem annuæ pensionis incipere principio cuiusque anni. Cyn. in d. l. cum notissimi. §. in his. Et in decis. Cap. Thol. 342. Masuer. perro tradit in praxi. tit. de præscr. §. 12. per l. competit. & l. male agitur. de præscr. 30. vel 40. an. quod emphyteota præscribit censum seu annuam præstationem per 30. annos. non tamen directum dominium. nisi præcesserit contradictio. Item si solum soluat partem census per triginta annos præscribere in residuo. idem eod. §. 13. per Bart. in l. si prius. de aqua plu. arc. P. ¶ Continuatio temporis constituit etiam in præscriptione exigitur. l. 2. C. de præscr. long. temp. Quare cauendum est. ne incidat in eam vsurpatione. Vsurpatione. ut ait Paulus Iurif. l. 2. de vsuca. P. l. naturaliter. §. eo. est vsucapionis interruptio. Oratores autem frequentem vsum vocant. Et ita inscriptio rubr. De vsucapionibus & vsurpationibus perhibetur esse in Pandectis Florētinis ab Antonio Augustino. hb. 2. emend. Frequens vsus. constans & continuatus nõ est. sed a pluribus interceptus. & in vno discontinuus.

¶ Interruptio vsucapionis. vel naturaliter vel ciuilitate accidit. Naturaliter vel facta natura. vel hominis. Natura facta. ut si res quæ possidebatur. ut fundus flumine vel mari fuerit occupatus: definit enim tunc possessio dici naturalis. l. 3. §. Labeo. & leg. Pomponius. & l. qui vniuersas. §. item quod a mari. de acquir. possess. P. l. sacra loca. §. 1. de rerum diuis. Facto hominis item. si quod possidentis sacrum fiat. si mortuū intulerimus eo. si in eam possessionem prætoris auctore per alium itum sit. d. l. qui vniuersas. §. si Si ex ea deiecit simus. d. l. naturaliter. de vsucapionibus. Si possessor capiatur ab hostibus. statim enim atq; intra septa & præsidia hostium ductus est. naturalis vsucapionis interpellatur possessio: cum qui possidet ab alio possidere nequeat. l. sic eueniet. ad l. Iuliam. de adulter. P. l. homo liber. §. quicquid. de acquir. rer. dom. P. Et proinde qui iure postliminii redeunt. nec uia possessione etiam in rebus suis obit edis egent. si medio tempore nemo res eorum occupauerit. l. cum heredes. §. 1. de acquir. possess. P. l. si quis pro emto. de vsucapionibus. Cum enim postliminium fictionem iuris habeat. & possessio magis facti. quæ iuris sit. iuris fictionem ea non recipit. ut continuata videatur. l. denique. quibus ex causis manumit. non lic. Pandect. l. 1. §. l. possessio. §. qui in aliena. de acq. possess.

¶ Ciuilitate interruptitur vsucapio. si per actus legitimos & ciuiles controuersia de possessione moueatur: veluti primum. si causa in iudicium de ducta & contestata. de iure possessionis dubium mouetur. l. nemo ambigit. eo. C. Atque litis contestatio sic interruptit vsucapionem. ut possessio sequens non possit prodesse iuncta priori. l. mor & litis. C. de rei vindica. l. 3. §. l. nec bona fide. C. de præscr. long. temp. Quinimo interrupta hac contestatione. vsucapione seu præscriptione. quamuis minoris erit ea temporis. quæ cæpta erat. desiderantur in redintegranda præscriptione quadraginta anni ab vltima die litigii computandi. l. 1. §. exceptis. de annal. except. l. fin. de præscr. 30. vel 40. ann. C. placuit. in 2. §. hac. de præscr. p. in l. 16. q. 3. in aliis quamuis interruptionibus. quam per litis contestationem. requirantur tantum 30. anni restituendis. d. c. §. §. ibi gl. Dummodo hæc contestatio fiat coram idoneo & suo iudice. l. per. C. ne de stat. defuncti. Obtinuit etiam. ut si contestatio vel vocatio in ius fieri non potest. propter infirmam aduersarii possidentis potentiam. absentiam. infantiam sine tutore. vel ob penuriam iudicis. sufficiat oblatio libelli & protestatio vice contestationis. secundum formam traditam in l. 2. Cod. de anna.